

Kunskapsförsörjning för Havs- och vattenmyndigheten

Havsmiljöinstitutets lämnar här synpunkter på rapporten "Kunskapsförsörjning för havs- och vattenmiljömyndigheten" vilken Formas utarbetat med anledning av Jordbruksdepartementets uppdrag att analysera och utvärdera nuvarande forskning och kunskapsförsörjning inom Fiskeriverket. I beredningen av ärendet har institutets chef Åke Hagström, Professor Anders Grimvall och Fil Dr Eva-Lotta Sundblad utformat följande synpunkter i samråd med ordföranden i Havsmiljöinstitutets Råd, Vattendirektör Björn Sjöberg, samt Havsmiljöinstitutets ledningsgrupp.

Havsmiljöinstitutet vill inledningsvis framhålla att Formas i sin rapport på ett tillfredställande sätt beskriver den komplexa situation som torde uppstå vid bildandet av den nya Havs- och vattenmyndigheten. Vidare anser institutet att Formas förslag till lösningar avseende kunskapsförsörjningen är förenliga med nuvarande universitetsstrukturer. Dock föreligger ett behov av att förtydliga Havsmiljöinstitutets roll i Havs- och vattenmyndighetens kunskapsförsörjning samt att reglera vissa förhållanden rörande Havsmiljöinstitutet i ett nytt regeringsbeslut.

Mera specifikt anser Havsmiljöinstitutet att:

- *Formas förslag att ge Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) huvudmannaskapet för Fiskeriverkets nuvarande forsknings- och undersökningsverksamhet är rimligt i ljuset av hur övrig miljövetenskap organiserats i Sverige. Om förslaget genomförs krävs emellertid särskilda åtgärder för att underhålla Havs- och vattenmyndighetens kunskapsförsörjning för såväl dess interna arbete som dess externa uppgifter.*

- *Det är rationellt att Havs- och vattenmyndigheten drar nytta av den samordning som Havsmiljöinstitutet erbjuder, särskilt när det gäller utvärderingar av miljötillståndet i hav och sötvatten.*
- *Om Formas förslag att flytta huvudmannskapet för laboratorierna till SLU genomförs så är det viktigt att SLU:s traditionellt starka kompetens i frågor om sötvattenmiljön kompletteras med en stark koppling till marin forskning. Havsmiljöinstitutet med de fyra marint orienterade universiteten kan bilda en lämplig bas för denna koppling.*

Havsmiljöinstitutet vill vidare framföra följande ståndpunkter och förslag som direkt berör institutets samverkan med Havs- och vattenmyndigheten:

- *En tydlig och formaliserad samverkan mellan universiteten och havsmiljöförvaltningen kan skapa en effektiv kanal för myndighetservice och samtidigt mobilisera den breda kunskapsbas som universiteten utgör. Ett effektivt utnyttjande av modern teknik för informationsdelning kan ytterligare stärka denna samverkan.*
- *I en eventuell roll som kunskapsstöd till den nya myndigheten skulle Havsmiljöinstitutet, precis som fallet är idag, vara forskarnas röst och förmedla expertis från såväl enskilda forskare som större forskargrupper/excellenscentra. För att forskarsamhället på detta sätt ska medverka till en god och effektiv havsmiljöförvaltning krävs dessutom att:*
 - (i) *Havs- och vattenmyndigheten ger Havsmiljöinstitutet ett formellt uppdrag att bidra till myndighetens kunskapsförsörjning;*
 - (ii) *Havs- och vattenmyndigheten ges möjlighet att spela en aktiv roll i Havsmiljöinstitutets råd.*

Det senare påpekas även i Formas rapport.

Om SLU enligt Formas förslag uppdras att vara huvudman för laboratorierna så är det angeläget att samverkan inom Havsmiljöinstitutet ges en ny form.

- *Havsmiljöinstitutet instämmer i Formas förslag att regeringen skall ge SLU i uppdrag att bidra till Havsmiljöinstitutets arbete. Vidare bör SLU erbjudas en position i Havsmiljöinstitutets arbete. I samband med att ett nytt regeringsbeslut tas, bör även*

de berörda lärosätena utöver SLU ges möjlighet att diskutera nuvarande rollfördelning inom Havsmiljöinstitutet.

I rapportens bilaga 1 ger Formas en bakgrundsbeskrivning av Havsmiljöinstitutet, där de ingående universiteten nämns som fyra likvärdiga parter. Detta stämmer inte med avseende på den grundläggande finansieringen. Linnéuniversitetets medverkan i Havsmiljöinstitutet sker idag utan den finansiering som universiteten i Umeå, Stockholm och Göteborg bygger sin medverkan på. Detta utgör ett problem.

- *Havsmiljöinstitutet förespråkar att såväl Linnéuniversitetet som eventuella nya parter får likvärdiga ekonomiska och strukturella förutsättningar att inkluderas i kretsen av samverkande universitet genom ett nytt regeringsbeslut.*

Sammantaget konstaterar Havsmiljöinstitutet att de förslag som lämnas i Formas rapport, och på viktiga punkter preciseras i detta remissyttrande, har förutsättningarna att ge en stark och bred kunskapsförsörjning till den nya Havs- och vattenmyndigheten.